

— **Hudo kaznovano opravljanje.** V Zagrebu so nedavno pri sodišču prav hudo pristrijeli jezik neki upokojeni, 48 let stari uradnik. Obtožena je bila, ker je neko učiteljico naznanila prosvetnemu ministrstvu, češ, da tej učiteljici ni mogoče zaupati otrok zaradi razuzdanega življenja, ker kroka in potem z mačkom prihaja v šolo. V prijavi je obtoženka ministrstvu tudi pisala, da je bila učiteljica kar do desetih v restavraciji, nato je pa odšla pod roko z nekim starcem na njezovo stanovanje in pri njem tudi prenočila. Razuzdano učiteljico so baje tudi drugi videli, kako je v vlak sedela v naročju nekega dedca! Pri sodišču so pa obtoženi pokazali tudi več učiteljskih pisanih dopisnic z najbolj umazanimi obdolžitvamj in obtožena je morala priznati, da je ta anonimna pisma ona naročila nekega svojemu znancu. Pri sodišču se je izkazalo, da je učiteljico obrekovala samo zato, ker učiteljčin sedanji mož ni maral obtoženke vzeti za ženo. Ko je obtoženka izprevidela, da je s poroko učiteljice vse zastoj se je pa maščevala na tako podoben način, da jo je natočevala pri ministrstvu. Obtožena je bila na 5 mesecev zapora in 600 Din globe in na vse advokatske stroške. (Po »Slovenskem Narodu«, št. 251.) — Take lekcije bi bilo potreba pogostokrat tudi pri nas, le žal da se opravljalci in denuncijanti ne podpisujejo.

— **Kje naj dobi učitelj primerne razredne telovadne igre za zimo?** Navadno je izdal priznani strokovnjak in poznavatelj šolske mladine **Lavrenčič Ivan** zbirko telovadnih iger in raznoterosti. Vsi so do sedaj z veseljem in odobravanjem pozdravili prepotrebno zbirko, katero mora imeti vsak učitelj kot pripomoček za telovadbo. V knjigi je 500 iger in raznoterosti, katere se lahko uporabljajo tudi v šolskih razredih. Igre so jasne in pester. Naroče se pri avtorju: **Lavrenčič Ivan**, Maribor, Smetanova 32, cena knjigi je 32 Din.

Osebnne zadeve

— **i Prevedeni so 15. 7. 1934.** iz pripravniške v IX. skupino učitelj(ce): **Dežman Alojz**, **z** Rajhenana (Koč), **Vokač Valerija** iz Zemanov (MS), **Gorjanc Justina** iz Apač (Ljut.), **Krapš Josip** iz Trebija (Šk. L.), **Pišec Karel** iz Sv. Primoža na Poh. (Drav.).

— **i Napredovali so učitelj(ce) v VIII. skupino:** **Zajc Angela** (15. 7. 1934.) iz Ambrusa (Nov. m.).

Učiteljski pravnik

— **§ Učiteljske stanarine.** Na seji podzupanske zveze, za srez Kranj, ki se je vršila dne 12. nov. t. l. je stavil tov. Lapajne med drugimi tudi nastopni predlog.

Učiteljske stanarine, kurivo in veroučne nagrade so breme občinskega gospodarstva, ki ne zadovoljujejo niti učiteljstva samega. To vprašanje je bilo rešeno na lanskem županskem zboru z resolucijo. Ker je učiteljstvo prav tako del občinskega prebivalstva, kakor ostali občani, ga županska zveza ne sme skušati kratkoma odkloniti, pač pa se mora to vprašanje rešiti v sporazumu z učiteljsko organizacijo, ki sama želi, da se to zadevne odločbe in obveznosti prenesejo na državo. Opozorjamo samo na to, da učiteljstvo vzgaja bodoče občane in državljane, da je ono aktivno pri volitvah in pri občinskem gospodarstvu, kmetijsko strokovnem pouku, zaradi česar ni umestno, da se napram njemu

podvzema kakršnekoli korake, ki bi ga materialno oškodovali.

— **§ Uradovanje se naj poenostavi.** Za sprejem v državno službo je treba 3 prošnje s 24 prilagami, za upokojeve navadno še več, itd. Spisi so tako obširni, da jih uradniki nimajo časa natanko pregledati in se lahko zgode neljube pomote tudi v popolnoma enostavnih, javnih zadevah. Ako se ne odmeri pravilno pokojnina, se mora pritožiti na državni svet; ako se nepravilno potrdi potni ali selitveni račun, mora iskati pomoči pri finančnem ministrstvu, isto je če se nepravilno zaračunajo povšica, itd. Akt se vleče ne le mesece, tudi leta, narase v cel kup, podrejeni uradnik pa trpi škodo.

— **§ Učitelji — kadroski rok.** Pod tem naslovom je objavljen v Roč. katalogu na strani 171—172 odlok ministrstva prosvete ON br. 26.951 z dne 15. maja 1925., v katerem so navodila, kako je bilo postopati do 1. IV. 1931. ob priliki poziva na odslužitev kadrskega roka in kaj je še danes napraviti, če je pozvanec odpuščen. Med drugim vsebuje ta odlok tudi določilo, da pripadajo prejemki do dneva, ko stopi učitelj v kadrosko službo. — Ako je bil učitelj pozvan v kadrosko službo 1. novembra je podal ostavko s 31. okt. bil s tem dnem razrešen in so mu pripadali prejemki do konca oktobra. Ako je bil pozvan drž. uslužbenec v kadrosko službo na dan 10. oktobra je moral biti razrešen drž. službe (sedaj mu prestopa služba) z dnem 9. oktobra. — Po določitvi poslednjega odstavka § 135. zakona o civ. uradnikih iz leta 1923. in § 112. ur. zakona iz leta 1931. pripadajo prejemki drž. uslužbencu do konca meseca, v katerem je uslužbenec razrešen. Točno do dneva vstopa v kadrosko službo bi pripadali prejemki le dnevničarju, če ni drugače odredeno v pogodbi — dekretu.

Naša gospodarska organizacija

— **g Samopomoč učiteljskih otrok** je sprejela na seji dne 26. oktobra 22 novih zavarovancev. Število vseh zavarovancev znaša 261 in je dosegla s tem posmrtnina oz. odpravnina 2610 Din. Učitelji — starši — poslužite se vsi ugodnosti Samopomoči in prijavit v zavarovanje svoje otroke v starosti od 3 do 10 let.

— **g Učiteljski obmorski dom v Omišlju.** V zadnjih dneh meseca oktobra t. l. je društvena uprava razposlala položnice vsem tovarišem(-icam), ki so se prijavili za člane. Vsi ti še niso nakazali mesečnega obroka a 100 Din. Prosimo vljudo, da ne odlašate z nakazili. Čimprej prične nakazovati mesečne obroke, tem prej bo celotni delež vplačan, dom v Omišlju pa zgrajen in Vam za letovanje pripravljen. — V teh dneh je uprava poslala na vse sreze dravske banovine (ali članu OD ali predsedniku sreskega, učiteljskega društva) po eno sliko obmorskega doma (sprednje lice) s prošnjo, da ž njo opozori na prvem društvenem zborovanju svoje tovariše(-ice) ter jih povabi k vstopu v naše društvo. — Uprava je poslala v teh dneh znanim in priznanim gospodarskim delavcem v našem stanu povabila za priprave. — Vse omenjene vljudo prosimo, da store vse, kar bo zgradbo učiteljskega doma ob morju pospešilo in učvrstilo. To bo le Vam vsem v korist, saj še vedno velja znani pregovor, da je zdravje največje bogastvo.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Nadaljnji izkaz prispevkov za »Maistrov kamen« (zadnji pomotoma izostal): šole: **Vuhred** 20 Din, **Sv. Lovrenc** n. Dr. p. 20 Din, **Sv. Rupert** v Sl. gor. 30 Din, **Donačka gora** 30 Din, **Virštanj** 20

lji so bili sprejeti tudi v amsterdamski občinski hiši in na poslanstvu.

V nabito polni svečani dvorani največjega hotela Viktoria je zmagala Doležilova pevka družina tako sijajno, kakor še nobena druga. V premoru, ko so razni predstavniki oblastev, učiteljske organizacije in zastopniki amsterdamskih pevskih združenj izrekli dragim gostom čestitke in jim izročali darila, pa je dosegel višek manifestacije prizor, ko so poklonili predstavniki P. S. P. U. prekrasno kristalno vazo amsterdamskemu knjigarnarju **Henriu Doyenu**, velikemu prijatelju češkoslovaškega naroda in učiteljskega stanu, ki je prevzel pokroviteljstvo nad koncertno turnejo in bo kot tak kril vse stroške te turnee. Za te velike dokaze izredne pozornosti je ob viharjih pozdravih pripel predstavnik republike CSR plemenitemu mecenu, red Bele-ga leva.

Že ob teh nastopih so postali slovenski pevci osrednji predmet zanimanja vse kulturne Holandske in v takem pristrnem vzdušju nadaljujejo svojo triumfalno pot. V mestu Alkmaru, kamor so dospeli na dan, ko mi je bilo prišlo v roke zadnje poročilo o njihovi turneji, jih je vzhicena publika pričakovala kljub dežju pred koncertnim domom in je zmagovalec prirejela viharne ovacije še izpod dežnikov.

Nas Jugoslovane pa gotovo zanima tudi to sporočilo, da nišo naši bratje in tovariši v trenutkih velike sreče pozabili na jugoslovanski narod, ki tuguje ob mučniški smrti viteškega kralja **Aleksandra I. Zedinitelja**, ter so se v ta namen zglasili na jugoslovanskem poslanstvu in so tam izrazili svoje globoko sožalje ob smrti kralja, ki je bil velik prijatelj pevcev in petja in pokrovitelj jugoslovanskega pevskega saveza.

Z uspehi naših praških tovarišev, ko s pesmijo osvaja srca vsega sveta in kažejo veliko kulturno delo slovaškega učitelja, se radujemo tudi mi, jugoslovanski učitelji, ter jim izrekamo pristrne tovariške čestitke.

Jože Zupančič.

Damske plašče

v odličnih kvalitetah in prvovrstnih kraljih kupite od

Din 350- dalje pri **FRAN LUKIČ**
STRITARJEVA ULICA
Velika izbira!

Din, Pesnica 20 Din, Kotlje 20 Din, Zetale 50 Din, Tezno 70 Din; (na novo): Šmartno v Rož. dol. 16 Din, Središče 90 Din, Razvanje 25 Din, Puconci 40 Din, Sv. Lenart v Slov. gor. 35 Din, Brezno o. Dr. 10 Din. — Iskrena zahvala! — Doslej je »Maistrov kamen« darovanih vsega skupaj 262375 Din.

Kožuh, blagajnik.

Učiteljska tiskarna

— **t Komentar zakona o narodnih školama** od 5. decembra 1929 godine sa izmenama i dopunama od 7. jula 1930 godine. Izdali Branišlav J. Todorović, pravni referent Min. prosvete i Adam M. Bogosavljević, sekretar Min. prosvete. Cena broš. 33 Din.

Oba pisca nam garantirata, da je komentar k šolskemu zakonu dovolj avtentična in dovolj jasna razlaga poedinih, morda še nejasnih členov. Dokler ne dobimo k šolskemu zakonu potrebnega poslovnika, nam pomaga k njegovemu pravilnemu tolmačenju edino ta komentar.

Knjižica ne sme manjkati na nobeni mizi šolskega upraviteljstva. Komentar ima na zalogi Knjižarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru.

Podružnica Učiteljske knjigarne v Mariboru

se je preselila v palačo banovinske hranilnice

Mladinska matica

NAŠIM POVERJENIKOM

Prva številka »Našega roda« je pošla. Število naročnikov je že preseglo 20.000 in še vedno se priključajo novi. Številko moramo ponatisniti, a do 20. t. m. moramo nujno vedeti za naklado. Zato prosimo cenj. poverjenike, da nam najkasneje do tega dne dopošljejo število dodatnih naročnikov za prvo številko. Skoro vsako leto je prva številka zmanjkala in zapoznelej so ostali brez celotnega letnika »Našega roda«. Kar na slepo pa se tudi ne upamo tiskati prevelike naklade, ker bi imeli s tem nepotrebne stroške. Do 20. t. m. zato na delo! Poskušajmo doseči vsaj 22.000 naročnikov!

— **mm Pod naslovom Vodilni slovenski književniki o blagopokojnem kralju** je ponatisnilo »Jutro« z dne 30. oktobra Zupančičevo pesem iz »Našega roda«, ki je pisana v spomin na žalostne dni po marševskem atentatu; omenja pa tudi Pregljevo »Naricalko« in prinaša kratak izveček Gradnikovega »Pisma z onega sveta«. Prav tako je izšla Zupančičeva pesem iz Našega roda v ponatisku v »Zvonu«, kjer mu služi kot uvod z nadaljnjo pesem, ki je objavljena v isti številki.

— **mm Na prošnje za podrobnejša pojasnila** glede nagradnega tekmovanja za redne publikacije prinašamo naslednje informacije: 1. Predpisana tiskovna pola obsega 16 strani formata naših rednih publikacij v velikosti 16½ cm X 12½ cm.

2. Rokopis mora biti pisan samo na eno stran.

3. V predpisanem številu pol je všteti tudi prostor, ki ga zavzemajo ilustracije.

4. Ilustracije — razen za slikanje — prekrbi lahko Mladinska matica sama.

5. Zmagovalcu pri nagradnem tekmovanju se izplača nagrada, ko podpiše pogodbo in pristane na naše plačilne pogoje.

Druga številka »Našega roda« je v tisku in izide v nekaj dneh. Tudi ta številka je deloma posvečena blagopokojnemu kralju, prinaša daljše poročilo o pogrebnih svečanostih v Beogradu in bo imela tudi mnogo tozadevnih slik.

List izide v novi opremi. Nova naslovna stran je prava umetnina slikarja Ravnikarja in predstavlja žalost Jugoslavije ob težki izgubi. Ta naslovna stran je deloma taka, da se dá izrezati in postavljena v okvir bi bila lep okras učilnic in sob.

Tudi drugače je številka prav bogata.

Šolski radio

— **r. VIII. teden.** V torek 20. novembra bo predaval g. **Emil Adamič** »O početkih glasbe in njenem razvoju do danes«. Vsebinska predavanja je:

Iz raziskavanj življenja divjih ljudstev, ki prebivajo v težko dostopnih gozdovih Afrike in južne Amerike, iz njihovih običajev, njihove glasbe zamoremo sklepati, da so tudi

naši prapredniki nekaj imeli enake navade, gojili enake priproste začetke glasbe. Iz tega glasbenega nagona se je rodila zavedna želja po glasbeni umetnosti. Iz najprostejših pesmi so naši predniki prišli do graditve raznih glasbil, proizvajali so glasbo že pri svojih božanskih obredih, pri raznih plesih, seveda še divje, kakor so bili sami. V nji pa je že bil red: določen ritem, določena melodija. Iz priproste glasbe vzhodnih narodov, ciganov, Kitajcev, Japoncev, Indijcev, Arabcev pridemo h glasbi kulturnih ljudstev starega veka, k Egipčanom, Judom, nato k Grkom in Rimljanom, ki so že imeli visoko razvito glasbo. Na teh temeljih je zgrajena glasba srednjega veka, v katerem razdobju se je gojila v prošlosti cerkvena glasba, spočetka eno — nato večtaktna. Vsopredno s cerkveno je cvetela tudi svetna glasba, na raznih dvorih, a tudi med narodom. Novi vek je prinesel višek umetne glasbe, spojil instrumentalno glasbo s petjem, ustvaril velike glasbene oblike, dal umetniške velikane, ponesel glasbo do poslednjih koč, iznašel čudovite glasbene naprave: gramofon, radio, tonski film itd. Dočim so gojili glasbo nekdanj le srečni posamezniki, je postala danes last celokupnega človeštva. Brez nje si danes ne moremo misliti našega življenja. Postala je naš vsakdanji kruh.

V petek 23. novembra bo pokrajinska od-daja »Ljubljansko polje«; izvajajo učenke in učenci višje narodne šole Sv. Peter pri Ljubljani, vodi g. Zor Miroslav.

Razpored:

1. Zemljepisne, zgodovinske in narodopisne zanimivosti Ljubljanskega polja.
2. Pripovedke in pesmi Posavcev.
3. Po poti v Ljubljano (pogovori v dialektu).

V kmetijskem radiu bo v nedeljo 18. novembra ob 16. uri predaval g. inž. **Wenko Boris**: O perutinarstvu.

V nacionalnih urah bodo zvečer naslednja predavanja:
Nedelja 18. novembra ob 20. uri: Narodna odbrana.

Ponedeljek 19. novembra ob 19.10: Naša narodna prosveta.

Torek 20. novembra ob 19.10: **Fran Miklošič** (spisal rektor univerze g. Ramovš).

Sreda 21. novembra ob 19.10: Miljutin Bojič.

Četrtek 22. novembra ob 19.30: Naša moderna poezija.

Petek 23. novembra ob 19. uri: Maksimilijan Vrhovec in grob neznanega vojaka.

Sobota 24. novembra ob 19.20: Davorin Jenko in Stepan Mitrov Ljubiša.

Učiteljski pevski zbor JUU

— **pev.** Ravno kar minuli pevski tečaj je sijajno uspel. Udeležba je bila polnoštevilna. Pred pevskim tečajem se je vršila komemoracija za blagopokojnim viteškim kraljem **Aleksandrom I. Zediniteljem**. Razveseljivo je dejstvo, da so se vrnili v zbor nekateri stari člani, kakor tudi, da pristopa k zboru vedno več članov. Celokupno članstvo prosimo, da se točno udeleži tudi prihodnjega tečaja, ki se bo vršil v božičnih počitnicah. Natančen datum sledi. Odbor.

Stanovska organizacija JUU

Objave izvršnega odbora JUU

Socialni fond blagopokojnega kralja Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Z ozirom na veliko važnost tega sklada, ki je obenem tudi izraz velike pietete in važna socialna ustanova našega Udruženja, priporočamo in prosimo vsa ona sreska društva, ki v tem oziru še niso storila svoje dolžnosti, da jo store na prvem prihodnjem zboru in pošljejo znesek centrali.

Prispevki za venec blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prosimo vsa sreska društva, ki še niso poslala svojega prispevka za venec, da to store čim prej. Prispevek znaša en dinar za vsakega člana. Denar je poslati po čeku, na katerem naj bo označeno »Prilog za venec«. Radi nujnosti ne čakajte na prispevke članov, marveč nakažite iz gotovine.

Nove članske izkaznice. Prispele so in se pošiljajo vsem sekcijam. Vsako sresko društvo naj takoj naroči za svoje člane nove izkaznice, ker so stare prenehale biti veljavne. Cena 2 dinarja. Vsaka izkaznica ima na notranji strani mesto za fotografijo. Fotografijo žigosa na vogalu sreske učiteljskega društva. Brez fotografije članska izkaznica ne velja.

Jugoslovanski učiteljski koledar 1935 s šolsko administracijo in šematizmom. Izšel bo konec tega koledarskega leta v založbi JUU. Prosimo vse uprave šol, da ga naroče v prodaji s čekom, ki ga bodo prejeli obenem z naročilnico. Potrebno je, da ima vsak tovariš-ica ta koledar. Cena 10 dinarjev.

RAZPIS

Jugoslovanskemu učiteljskemu udruženju, Kralja Milutina 66, Beograd, je potreben načrt za izdajo diplom svojim podpornikom in utemeljiteljem in načrt za izdelavo članskih znakov. Pozivajo se umetniki, da pošljejo svoje načrte Udruženju do konca novembra tega leta. Za najboljša dela so razpisane tri nagrade: 2000, 1000 in 500 Din. Podrobne informacije na telefon 22.585 Beograd.